

[Jørgen Jensen]

som bestemmer det økonomiske liv, i hvilket omfang der er andre kræfter, som har indflydelse også på prisdannelsen i Danmark. Derfor er det nødvendigt, at man får undersøgt disse ting.

Det er rigtigt, som det er fremført, at der allerede i 1949 blev nedsat en trustkommission. Det er også rigtigt, at vi har dårlige erfaringer med den, fordi den aldrig blev færdig, fordi materialet ikke blev fremlagt, men ingen har tidligere fremholdt, at det ikke var nødvendigt at få disse oplysninger på bordet.

I ministerens indlæg hørte vi igen, at det bør overlades til monopoltilsynet, men dog ikke så stærkt og kraftigt, som andre ministre tidligere har sagt det. Jeg er for så vidt enig med hr. Wilhjelms i, at der vel ikke var den store forskel på den nuværende minister og den forrige minister, men dog denne, at man dengang erkendte nødvendigheden af, at der måtte gøres noget.

Må jeg sige med hensyn til, om monopoltilsynet skulle kunne gøre det: I sommer stillede jeg et spørgsmål i forbindelse med det, der skete på B & W, og bad om en undersøgelse. Dengang sagde den daværende handelsminister, hr. Ivar Nørgaard (sp. 12089):

»I anledning af de fra forskellig side fremsatte forslag om nedsættelse af en trustkommission har jeg over for folketingets erhvervsudvalg givet udtryk for, at jeg i og for sig er enig i, at en undersøgelse bør foretages af de senere års tendenser til koncentration og til etablering af snævre finansielle forbindelser med deraf følgende indflydelse på virksomhedernes handlingsmønstre.«

Ministeren siger endvidere, at der er rettet henvendelse til erhvervsudvalget, og at forhandlingerne ikke er afsluttet. Men til sidst står der ordret:

»Om hr. Jan Bonde Nielsens finansielle dispositioner, som i den senere tid har været omtalt i dagspressen, er af en sådan karakter«, at de vil kunne undersøges af monopoltilsynet, har ministeren ikke det fornødne grundlag for at tage stilling til.

Det ligger altså helt klart, at hver gang det har været fremme – de tre gange kommunisterne har lagt det frem, og dengang retsforbundet har lagt et lignende forslag frem – har man henvist til monopoltilsynet. Vi har aldrig vendt os imod, at monopoltilsynet fik yderligere beføjelser til at undersøge disse

ting, men det er ikke sket. Derfor fremsætter vi forslaget igen. Jeg synes også, bemærkningerne fra ministeren understreger, at det er nødvendigt at fremholde det. Vi står stadig væk over for en massiv modstand mod reelt at gøre noget; man prøver på at snakke sig fra det.

Jeg vil godt sige til hr. Poul Nielson, som også taler om monopoltilsynet, at det er ikke nok at henvise til dette, der må også være vilje til at sikre, at der virkelig sker noget. Hr. Poul Nielson siger, at undersøgelser af andre områder og fronter er mere påkrævede, herunder undersøgelse af de multinationale selskaber. Jeg ser ikke, at den omstændighed, at vi herhjemme undersøger den koncentration, som er i Danmark, forhindrer, at man internationalt undersøger de multinationale selskaber. Tværtimod vil jeg sige: det er vel en forudsætning for, at vi kan være med i et internationalt samarbejde, at vi gør en indsats for at blotlægge, hvordan koncentrationen er herhjemme.

Om fremskridtspartiet skal jeg ikke komme med mange bemærkninger. Det er da rigtigt, at vi har et andet samfundssystem, men det er først og fremmest rigtigt, at vi her og nu ønsker at få at vide: i hvor høj grad er den kapital, der er til rådighed for det danske folk, styret udefra? Hvilke forbindelser er der i det danske erhvervsliv? Vi fremholdt, sidste gang vi lagde forslaget frem, at den lovgivning, vi havde, ikke gav mulighed for at kontrollere eller blot registrere en lang række virksomheder. Dengang fremholdt den daværende ordfører for kommunisterne, Knud Jespersen, at 34 større, markedsdominerende virksomheder ikke var registreret. Han nævnte bl. a. ØK, A. P. Møller, F. L. Smidth, De Danske Sukkerfabrikker, Det Danske Trælastkompagni og en lang række andre, som blev nævnt ved navn dengang. Det er klart, at hvis man ikke registrerer, hvis man ikke undersøger disse virksomheder, i hvor høj grad de har indflydelse på prisdannelsen, ja, så har man ikke mulighed for at tilrettelægge en fornuftig lovgivning herinde.

Hr. Ellemann-Jensen betegnede det som et postulat, at der var mange, der ønskede det. Jeg kan henvise til, hvad der tidligere er sagt, når forslaget har været behandlet, hvor socialdemokratiet har været mere venligt stemt, end man var i dag. Jeg kan også henvise til,